

VAR REFERANSE
24/2067

DERES REFERANSE

DATO
24.06.2024

Vedtak om overtredelsesgebyr

1. Innledning

Finanstilsynet viser til varsel om overtredelsesgebyr 22. mai 2024, ditt svar i e-post 28. mai 2024 og øvrig korrespondanse om dine handler i Oceanteam ASA (NO0010317316) (OTS).

Finanstilsynet har konkludert med at det foreligger overtredelse av forbudet mot markedsmanipulasjon etter markedsmisbruksforordningen¹ (MAR) artikkel 15, jf. artikkel 12, jf. verdipapirhandelloven (vphl.) § 3-1.

Finanstilsynet har derfor besluttet å ilegge deg et overtredelsesgebyr på 150 000 kroner, jf. vphl. §§ 21-1, 21-9 og 21-14.

2. Sakens rettslige utgangspunkter

Det følger av vphl. § 3-1 første ledd at MAR med visse tilpasninger som følger av EØS-avtalen vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig, gjelder som lov i Norge.

Etter MAR artikkel 15 er markedsmanipulasjon og forsøk på markedsmanipulasjon forbudt. Etter MAR artikkel 12 nr. 1 omfatter markedsmanipulasjon:

"a. Inngåelse av en transaksjon, plassering av en handelsordre eller enhver annen atferd som

- i) gir eller er egnet til å gi falske eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller kursen på et finansielt instrument, [...], eller*
- ii) sikrer eller er egnet til å sikre ett eller flere finansielle instrumenter, [...] på et unormalt eller kunstig nivå, med mindre personen som inngår en transaksjon, plasserer en handelsordre eller de legitime grunner og er i samsvar med akseptert markedspraksis i henhold til MAR artikkel 13."*

Det er ikke fastsatt noe akseptert markedspraksis i Norge etter MAR artikkel 13.

MAR artikkel 12 nr. 2 lister opp en rekke former for adferd som skal anses som markedsmanipulasjon, herunder bokstav b):

¹ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 596/2014 av 16. april 2014 om markedsmisbruk ("markedsmisbruksforordningen")

"Kjøp eller salg av finansielle instrumenter ved markedets åpnings- eller stengetid, som har eller er egnet til å ha den virkningen at investorer som handler på grunnlag av oppgitte kurser, herunder åpnings- og sluttkurser, villedes."

Etter vphl. § 21-1 første ledd kan Finanstilsynet ilegge overtredelsesgebyr for overtredelse av forbudet mot markedsmanipulasjon. For fysiske personer kan gebyret settes til inntil 43 millioner kroner, jf. vphl. § 21-1 annet ledd. Vilkårene for å ilegge overtredelsesgebyr fremgår av vphl. § 21-9. Fysiske personer kan ilegges overtredelsesgebyr for forsettlig eller uaktsomme overtredelser. Ved avgjørelsen av om en administrativ sanksjon skal ilegges og ved utmålingen fremgår det videre av vphl. § 21-14 at det kan tas hensyn til følgende:

1. overtredelsens grovhet og varighet,
2. graden av skyld hos overtrederen,
3. overtrederens finansielle styrke, særlig samlet omsetning eller årsinntekt og eiendeler,
4. oppnådd fortjeneste eller unngått tap,
5. tap påført tredjepart som følge av overtredelsen,
6. vilje til å samarbeide med myndighetene,
7. tidligere overtredelser,
8. forhold som nevnt i forvaltningsloven § 46 annet ledd (foretak),
9. andre relevante forhold.

3. Sakens bakgrunn

3.1 Småhandel i OTS-aksjen

Finanstilsynet har gjennomført undersøkelser av mistenkelige transaksjoner og har i den forbindelse sett nærmere på handler du har gjort i OTS-aksjen.

OTS er notert på Oslo Børs.

Finanstilsynet har undersøkt din handelsaktivitet i tilfeller der du har handlet for mindre enn 250 kroner. I 2023 gjennomførte du 133 slike småkjøp.

Mange av disse småhandelene ble gjort til en kurs som var betydelig høyere enn sist registrert kurs i den foregående omsetningen i aksjen. I 2023 gjennomførte du 64 enkeltstående småkjøp der aksjen steg én prosent eller mer fra sist registrerte kurs. 52 av disse småhandelene hadde en kurseffekt på mer enn tre prosent.

Finanstilsynet har også undersøkt kjøpsordre der du gjennomfører flere aksjesalg på ulike kursnivåer. I en del tilfeller utgjør den siste transaksjonen, som gjennomføres på høyeste kursnivå, et fåtall aksjer. Denne type småhandler omtales som "siste handel i en større kjøpsordre" i vedtaket. Disse småhandelene kommer i tillegg til "enkeltstående" småhandel som omtalt i forrige avsnitt. I 2023 gjennomførte du 36 slike "siste handel"-småkjøp der aksjen steg én prosent og handelsbeløpet på siste transaksjon var mindre enn 250 kroner. 27 av disse småkjøpene hadde en kurseffekt på mer enn tre prosent.

I sum gjennomførte du altså 100 småhandler med kurseffekt på mer enn én prosent i 2023. 79 av disse handelene sendte OTS-aksjen opp mer enn tre prosent.

Dine handler har dessuten påvirket sentrale referanseverdier for aksjekursen, som åpnings- og sluttkurs og dagens høyeste omsetningskurs. Det var 53 dager i 2023 du gjennomførte en småhandel på dagens høyeste kurs, og du deltok i dagens første og siste handel med en småhandel henholdsvis 21 og 15 dager.

Din minimumskostnad til megler (også kalt minstekurtasje) for å gjennomføre en handel har vært 29 kroner frem til 1. november 2023 og 49 kroner etter det. Når du handler for mindre beløp må dermed aksjen stige betydelig for at du skal oppnå gevinst. I 2023 betalte du 4 857 kroner i kurtasje for dine 133 småhandlere. Handelsbeløpet, før kurtasje, var 7 533 kroner. Det betyr at du betalte 64 prosent av handelsbeløpet for disse småhandlene i kurtasje.

De aktuelle handlertene er nærmere beskrevet nedenfor. Informasjon om handlertene er innhentet fra VPS og Finanstilsynets transaksjonsdatabase.

En fullstendig oversikt over alle handler med kurseffekt på mer enn én prosent var vedlagt Finanstilsynets varsel om overtredelsesgebyr 22. mai 2024. Du har ikke hatt noen merknader til disse opplysningene, som dermed legges til grunn av Finanstilsynet i dette vedtaket.

3.2 Nærmere om dine handler i 2023-24

Du er en stor aksjonær i OTS. Per 16. februar 2024 eide du 392 163 aksjer i selskapet tilsvarende en eierandel på 1,14 prosent. Med det var du selskapets niende største aksjonær. Du begynte å akkumulere OTS-aksjer 27. februar 2023, da du kjøpte 54 000 aksjer. På dette tidspunktet var aksjekursen 1,48 kroner. Aksjen steg frem til årets høyeste omsetningskurs i august. Årstoppen på 2,01 kroner den 7. august var ett av dine småkjøp. Fra august 2023 og ut året sank kursen til 1,50 kroner den 29. desember 2023.

Fra 27. februar 2023 kjøpte du regelmessig aksjer i OTS. Periodevis har du gjennomført større aksjesalg, som i juli 2023 da du solgte 28 056 aksjer. Aksjekursen var på dette tidspunktet nær årstopp (opp mot 1,80 kroner). Videre solgte du 13 834 aksjer i oktober 2023 (på kurs rundt 1,40) og 11 497 aksjer i januar 2024 (rundt 1,45).

Det var 84 dager i 2023 der du gjennomførte en eller flere småhandlere med kurseffekt på mer enn én prosent. Nedenfor følger noen eksempler på handelsmønsteret ditt på noen av disse dagene.

Du solgte en større aksjepost 4. juli 2023. Dagen før gjennomførte du en rekke småkjøp på et kursnivå betydelig over siste omsetning i aksjen. De to første småkjøpene er siste transaksjon i en større kjøpsordre der du handler én aksje. Denne dagen gjennomførte du også to enkeltstående småkjøp.

De fire småkjøpene 3. juli ga en kursoppgang på mellom 1,8 og 5,8 prosent fra forrige handel. Det siste småkjøpet 3. juli gjøres i sluttauksjonen, der du som en eneste kjøper hevet sluttkursen med 1,8 prosent fra foregående omsetning med en handel på 175 kroner. Det var du som var kjøper i foregående omsetning. Dermed steg kursen til sammen 8,5 prosent på slutten av handledagen med dine småkjøp, fra 1,65 til 1,73 kroner.

Etter salget gjennomførte du en ny småhandel 5. juli på én aksje som siste transaksjon i en større kjøpsordre. Denne ene handelen hevet aksjekursen 11,5 prosent, til samme kursnivå som du satte i sluttauksjonen 3. juli.

Samme handelsmønster har gjentatt seg ofte, blant annet 8. desember 2023. Denne dagen foretok du fire småkjøp rundt tre større aksjesalg. Disse småkjøpene hevet aksjekursen mellom 7,5 og 8,2 prosent.

Et annet eksempel er din handel fredag 4. og mandag 7. august. Fredag klokken 15:43 la du inn en kjøpsordre på 7 901 OTS-aksjer med limitkurs 1,84 kroner. På dette tidspunktet er det kun tilgjengelig 7 900 aksjer på beste selgerkurs, 1,79 kroner.

Dermed gjennomførte du et kjøp på én aksje som siste transaksjon i denne "siste handel"-kjøpsordren. Denne ene aksjen løftet aksjekursen 5,1 prosent til dagens høyeste omsetningskurs, etter at du med foregående handel bidro til at kursen steg 8,7 prosent.

Mandag 7. august klokken 09:00 la du en kjøpsordre på 2 800 aksjer med limitkurs 2,02 kroner. Kursen i denne ordren lå så langt unna sist omsatte kurs at ordren måtte godkjennes manuelt av meglerhuset du benytter. Orden ble sendt til børs fordi kursen var innenfor daværende spread.

Kjøpsorden din ble gjennomført, og aksjen steg 22,9 prosent til 2,01 kroner, som er den høyeste kursen OTS ble handlet til i 2023.

Avslutningsvis nevnes det at du satte sluttkursen for 2023. Det gjorde du med tre småkjøp på slutten av dagen, inkludert i sluttauksjonen, den 29. desember. Denne dagen gjennomførte du også et salg. Din handel på årets siste børsdag bidrar til å løfte aksjekursen fra 1,26 til 1,50 kroner, tilsvarende 19,1 prosent.

4. Tidligere kontakt med Finanstilsynet

Finanstilsynet sendte deg en henvendelse 29. februar 2024 hvor du ble gitt anledning til å kommentere ditt handelsmønster og Finanstilsynets funn.

Finanstilsynet mottok svar i e-post 5. mars 2024. I svaret forklarte du at aldri har forsøkt å begå markedsmanipulasjon. Du var nybegynner i aksjemarkedet, handlet i god tro og forstod ikke konsekvensene. Du har tapt penger på aksjehandelen, og har til hensikt å avslutte aksjehandelen.

I e-post 28. mai 2024 har du merknader til Finanstilsynets varsel om overtredelsesgebyr 22. mai 2024. I e-posten skriver du at det varslede gebyret vil gjøre en stor prosentvis del av din lønn. Du synes gebyret fremstår som svært høyt, særlig fordi du ikke tidligere har begått noen overtredelser. Motivet for aksjehandelen var å skaffe midler til boligkjøp. Hadde du visst at handlene ikke var lov, ville du aldri gjort det. Du viser til at du nå opptrer veldig forsiktig og i tråd med regelverket.

5. Finanstilsynets vurdering

5.1 Vilkårene for illeggelse av overtredelsesgebyr

Finanstilsynets vurdering er at de mange små aksjekjøpene du har gjennomført i perioden ikke er gjort ut fra en reell kjøpsinteresse. Kjøpene har endret kursen på OTS-aksjen, og i noen tilfeller betydelig.

Transaksjoner og kursen de gjennomføres til, vil være informasjon som inngår i grunnlaget for investorenes investeringsbeslutninger. Handler og kurser gir viktig informasjon om hvilke kurser

investorer er villige til å betale for et verdipapir. Det er viktig at handlene som gjennomføres gir uttrykk for reelle kjøps- og salgsinteresser. I dette tilfelle har dine handler også påvirket referanseverdier for aksjen, som åpningskurs, dagens høyeste kurs og sluttkurs.

Finanstilsynet finner etter dette at dine små aksjekjøp har vært egnet til å gi falske eller villedende signaler om tilbudet, etterspørselen eller kursen på OTS-aksjen.

Finanstilsynets konklusjon er at det foreligger en overtredelse av MAR artikkel 15, jf. artikkel 12.

Den objektive gjerningsbeskrivelsen anses dermed oppfylt.

Du har opplyst at du ikke forstod konsekvensene av handlemønsteret ditt. Til dette bemerker Finanstilsynet at du har gjennomført mange småkjøp, og har hatt flere anledninger til å observere at aksjeprisen stiger som følge av at dine transaksjoner gjennomføres. Særlig når du har gjennomført flere etterfølgende småhandler.

Finanstilsynet vurderer at du på tidspunktet for handlene anså at slike små aksjekjøp med sannsynlighet var egnet til å gi falske eller villedende signaler om kursen på OTS-aksjen. Det legges derfor til grunn at overtredelsen av forbudet mot markedsmanipulasjon har skjedd forsettlig.

Du har videre opplyst at du aldri har hatt til hensikt å begå markedsmanipulasjon. Definisjonen av markedsmanipulasjon er basert på effekten av transaksjonen og ikke intensjonen, jf. NOU 2017: 14 s. 40. Det er derfor ikke avgjørende i vurderingen at du ikke hadde til hensikt å foreta markedsmanipulasjon.

Du har vist til at du ikke visste at handlemønsteret ditt var ulovlig. Til dette bemerker Finanstilsynet at det må forventes at investorer som deltar i det noterte verdipapirmarkedet setter seg inn i de regler som gjelder for handelen.

Finanstilsynet legger til grunn at de subjektive vilkårene for overtredelse er oppfylt, jf. vphl. § 21-9.

5.2 Finanstilsynets vurdering av om overtredelsesgebyr skal ilegges og gebyrets størrelse

Lovens formål er å legge til rette for sikker, ordnet og effektiv handel i finansielle instrumenter og å sikre investorbeskyttelse, jf. vphl. § 1-1.

Siktemålet er å kanalisere kapital på en samfunnsmessig gunstig måte. For å oppnå dette må regelverket utformes slik at det skapes tillit til markedet. Markedsmanipulasjon er uheldig fordi det svekker markedsdeltakernes tillit til markedet, som igjen kan medføre at kapitalen forsvinner eller ikke blir utnyttet på best mulig måte.

Av forarbeidene² fremkommer det at:

---

² NOU 2017:14 pkt. 4.1

"Ved at de legitime markedsmekanismene forstyrres, vil det være stor risiko for at handler slutes på feilaktig eller sviktende grunnlag. I så fall vil risikoen for å tape penger som følge av tilfeldigheter bli høyere (uforutsigbar risiko). Kort sagt blir konsekvensen i sin tur at aktørene vil ønske å innberegne et høyere risikotillegg (eller velge alternative markeder), noe som av ulike årsaker dermed vil svekke norske bedrifters tilgang på kapital."

Finanstilsynets vurdering er at allmennpreventive hensyn og ivaretagelsen av markedets integritet med styrke tilsier at Finanstilsynet ilegger et overtredelsesgebyr i denne saken.

Finanstilsynet ser generelt alvorlig på handelsaktivitet hvor aktører mer eller mindre "leker" i ordreboken med den konsekvens at markedet villedes om kurs, tilbud og etterspørsel i en bestemt aksje. Handel i verdipapirer skal gi uttrykk for reell kjøps- og salgsinteresse.

Ut fra en konkret helhetsvurdering av forholdene i saken, anser Finanstilsynet en gebyrstørrelse på 150 000 norske kroner som et passende beløp.

I den konkrete vurderingen er det særlig lagt vekt på at dine handlinger kan bidra til å svekke tilliten til verdipapirmarkedet. Finanstilsynet har i denne sammenhengen vektlagt det høye antallet småhandler som har gitt merkbar kurseffekt. Videre har graden av subjektiv skyld har blitt tillagt vekt i skjerpene retning.

Finanstilsynet har innhentet ligningstall fra Skatteetaten for inntektsårene 2022 og 2023. Ved vurderingen av gebyrets størrelse har Finanstilsynet tatt i betraktning din finansielle stilling.

Ved utmålingen har Finanstilsynet tatt hensyn til at du ikke tidligere har overtrådt forbudet mot markedsmanipulasjon.

6. Vedtak om overtredelsesgebyr

Ut fra de forhold som er omtalt, ilegger Finanstilsynet [REDACTED] et overtredelsesgebyr på 150 000 norske kroner for overtredelse av MAR artikkel 15, jf. artikkel 12, jf. vphl. § 3-1.

Hjemmelen for å ilegge overtredelsesgebyr er vphl. §§ 21-1 første ledd, jf. 21-9 og 21-14.

Vedtaket blir publisert på Finanstilsynets nettsider.

Dette vedtaket kan påklages innen 3 uker etter at vedtaket er mottatt. Klage sendes til Finanstilsynet. Klageinstans er Finansdepartementet. Forvaltningsloven §§ 18 og 19, om partenes adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter, gjelder.

Overtredelsesgebyrer innkreves av Skatteetaten ved Statens innkrevingsentral. I tilfeller der vedtaket ikke påklages vil Statens innkrevingsentral sende krav om betaling umiddelbart etter klagefristens utløp. I tilfeller der vedtaket påklages, sendes kravet etter at klagen er avgjort av Finansdepartementet. Statens innkrevingsentralers frist for betaling er 3 uker etter faktura er sendt.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
avdelingsdirektør

Thomas Borchgrevink
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.